

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, लेखा तथा स्टोर समूह, सातौं तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षायोजना(Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्याXअङ्क	समय
प्रथम	शासकीय व्यवस्था र विकास	१००	४०	विषयगत-छोटो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्नX ५अङ्क = २०	३ घण्टा
				विषयगत-लामो उत्तर आउने प्रश्न	८ प्रश्नX १०अङ्क = ८०	
द्वितीय	सेवा, समूह सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत-छोटो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्नX ५अङ्क = २०	३ घण्टा
				विषयगत-लामो उत्तर आउने प्रश्न	८ प्रश्नX १०अङ्क = ८०	

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने **प्रश्न संख्या र अङ्कभार** यथासम्भव सम्बन्धित पत्र, विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग(Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :- २०८०/११/०३

प्रथमपत्र - शासकीय व्यवस्था र विकास

खण्ड (क) - (५०अङ्क)

(२ प्रश्न × ५अङ्क र ४ प्रश्न × १० अङ्क)

१. शासकीय व्यवस्थाका विविध पक्षहरू

- १.१ नेपालको संवैधानिक विकास र नेपालको संविधान
- १.२ सरकारको कार्यक्षेत्र, राज्यका अङ्गहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार
- १.३ राज्यशक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण र सन्तुलन
- १.४ संघीय प्रणाली र नेपालमा संघीय व्यवस्था
- १.५ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा र आधारभुत मान्यता
- १.६ सरकार तथा सार्वजनिक संस्थान र कम्पनीहरूबाट प्रवाह गरिने सेवाहरू
- १.७ सेवा प्रवाहमा तटस्थता, प्रतिबद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व
- १.८ सुशासन, नैतिकता, सदाचार र व्यवसायिकता
- १.९ विद्युतीय शासन (E-Governance)
- १.१० सामाजिक न्याय, सामाजिक सुरक्षा र समावेशीकरण

२. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन

- २.१ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र
- २.२ व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र यसका नवीनतम प्रवृत्तिहरू
- २.३ व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, उत्प्रेरणा, मनोबल, नेतृत्व, निर्णय प्रकृया, समूहकार्य, समूह गतिशीलता, संगठनात्मक व्यवहार र कार्य संस्कृति
- २.४ संस्थागत सुशासन र सामाजिक उत्तरदायित्व
- २.५ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन
- २.६ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- २.७ विपद् व्यवस्थापन, व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, स्रोत व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन र रणनीतिक व्यवस्थापन

खण्ड (ख) - (५०अङ्क)

(२ प्रश्न × ५अङ्क र ४ प्रश्न × १० अङ्क)

३. विकास व्यवस्थापन

- ३.१ विकासको अवधारणा र यसका नवीनतम उपागमहरू
- ३.२ विकास साभेदारहरू र यिनको भूमिका
- ३.३ विकासका आयामहरू- मानव विकास, गरिबी निवारण, जलवायु परिवर्तन, विश्वव्यापीकरण र समावेशी विकास
- ३.४ विविधता व्यवस्थापन
- ३.५ नेपालमा योजनावद्ध विकास र चालु आवधिक योजना
- ३.६ योजना/परियोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, लेखा तथा स्टोर समूह, सातौं तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मकपरीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.७ दिगो विकासको अवधारणा तथा नेपालमा दिगो विकासका प्रयासहरु
- ३.८ हरित विकासको अवधारणा
- ३.९ सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP)

४. आर्थिक र सार्वजनिक वित्त

- ४.१ नेपालको अर्थ व्यवस्थाको स्वरूप, प्रवृत्ति र विशेषताहरु
- ४.२ नेपालका आर्थिक विकासका पक्षहरु: कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी र विप्रेषण
- ४.३ नेपालको वित्त नीति तथा मौद्रिक नीति
- ४.४ सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी
- ४.५ बजेटको सैद्धान्तिक पक्ष तथा नेपालमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- ४.६ सार्वजनिक संस्थानहरुमा स्रोत परिचालन

द्वितीय पत्र - सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - (५० अङ्क)

(२ प्रश्न × ५ अङ्क र ४ प्रश्न × १० अङ्क)

१. लेखा र लेखा प्रणाली सम्बन्धी आधारभूत अवधारणा
 - १.१ लेखाको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र सिद्धान्तहरू
 - १.२ लेखा प्रणालीको परिचय र प्रकार
 - १.३ नेपाल सरकारको लेखा प्रणाली, नगदमा आधारीत लेखा प्रणाली, प्रोदभावी लेखा प्रणाली,
 - १.४ शाखागत लेखापालन र विभागीय लेखापालन
 - १.५ सार्वजनिक सम्पति, निर्माण, धरौटी लेखा तथा जिन्सी लेखा
 - १.६ उत्तरदायित्व लेखा प्रणाली र परिणाममुखी व्यवस्थापन प्रणाली
 - १.७ वित्तीय, लागत तथा व्यवस्थापकीय लेखा प्रणाली
 - १.८ पुंजीगत (Capital) तथा आयगत (Revenue) खर्च सम्बन्धी अवधारणा
 - १.९ संगठित संस्थाहरूको आर्थिक कारोवार : परिचय, विशेषता, कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखाङ्कन, खातामा प्रविष्टि र प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था
 - १.१० लेखा प्रणालीका विविध क्षेत्र : वित्तीय लेखाङ्कन, व्यवस्थापन लेखाङ्कन, लागत लेखाङ्कन, आम्दानी लेखाङ्कन, जिम्मेवारी लेखाङ्कन
२. लेखा अभिलेख
 - २.१ लेखाङ्कन समिकरण तथा लेखाहरूको वर्गीकरण
 - २.२ खाता सूची (Charts of Accounts) तथा राजस्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (RMIS)
 - २.३ नाफा नोक्सान हिसाब, सन्तुलन परीक्षणको अर्थ, विशेषता र उद्देश्य तथा सन्तुलन परीक्षण तयार पार्ने विधि
 - २.४ बैंक हिसाब मिलान विवरण: अर्थ, उद्देश्य र महत्व
 - २.५ लेखा अभिलेखमा देखिने त्रुटी तथा सुधार गर्ने तरीका
 - २.६ आर्थिक तथा वित्तीय प्रतिवेदन, सो सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था, प्रतिवेदन तयार गर्ने विधि, प्रकृया र प्रतिवेदन प्रस्तुतीकरण
 - २.७ विनिमय पत्र र प्रतिज्ञा पत्र
३. आर्थिक विवरण र लेखाङ्कन नीति
 - ३.१ लेखाङ्कन अभिलेख प्रवाह
 - ३.२ आर्थिक कारोवारको विश्लेषण र लेखाङ्कनका चरण
 - ३.३ प्रारम्भिक लेखाङ्कन र खातामा प्रविष्टि
 - ३.४ शेयर पूजीमा भएको परिवर्तन
 - ३.५ आधारभूत वित्तीय विवरणहरूको तयारी
 - ३.६ आर्थिक विवरण : आय तथा व्यय विवरण, वासलात (Balance Sheet), नगद प्रवाह विवरण, फण्ड(Fund) प्रवाह विवरण, Pro active Disclosure

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, लेखा तथा स्टोर समूह, सातौं तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मकपरीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.७ वित्तीय विश्लेषण : Liquidity Ratios, Profitability ratios, Activity Ratios, Leverage Ratios, Productivity Ratios
- ३.८ लेखांकन नीति : ह्रास कट्टी, वक्यौता व्यवस्थापन, खरीद व्यवस्थापन, जिन्सी खर्च र मुल्याङ्कन, चालू पूँजी व्यवस्थापन
- ३.९ लेखाङ्कन समायोजन (Accounting adjustments) - Accruals and Outstanding -Prepaid Expenses - Reconciliation of Accounts – Adjustments

४. लेखामान सम्बन्धी सामान्य जानकारी

- ४.१ लेखामानको अर्थ आवश्यकता महत्व र उपादेयता
- ४.२ नेपाल लेखामान (NAS)
- ४.३ नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन मान (NFRS)
- ४.४ अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय प्रतिवेदन प्रणाली (IFRS)
- ४.५ नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS)

खण्ड (ख) - (५०अङ्क)

(२ प्रश्न×५अङ्क र ४ प्रश्न×१० अङ्क)

५. आर्थिक प्रशासन र सार्वजनिक वित्त

- ५.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र र प्रमुख कार्यहरू
- ५.२ आर्थिक अनुशासन र वित्तीय व्यवस्थापन
- ५.३ बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
- ५.४ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण
- ५.५ कर : सिद्धान्त, प्रकार तथा महत्व
- ५.६ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक आय र सार्वजनिक ऋण)
- ५.७ वित्तीय संघियता- नेपालको तीन तहका सरकारका आम्दानी, खर्च तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धी व्यवस्था, अवसर तथा चुनौती
- ५.८ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको आम्दानी, खर्च, राजस्व, अनुदान, बजेट तर्जुमा, निकासा, प्रतिवेदन, नियन्त्रण, अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी व्यवस्था र सो मा सूचना प्रविधिको प्रयोग र चुनौती

६. लेखा परीक्षण तथा नियन्त्रण

- ६.१ लेखा परीक्षणको परिचय, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
- ६.२ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली र यसका तरीका
- ६.३ कार्यमूलक लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन लेखा परीक्षण, प्राविधिक परीक्षण
- ६.४ बेरुजुको प्रकार, प्रवृत्ति, बेरुजु फछ्यौट र वित्तीय जोखिम (Fiduciary Risk) न्यूनीकरण तथा आर्थिक अनुशासनमा लेखा परीक्षणको भूमिका
- ६.५ सरकारी स्वामित्वका संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण व्यवस्था
- ६.६ सङ्गठित संस्थाको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्रणाली र प्रतिवेदनको पारदर्शिता तथा संस्थाको वित्तीय सुशासनमा परेको प्रभाव

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, लेखा तथा स्टोर समूह, सातौं तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मकपरीक्षाको पाठ्यक्रम

- ६.७ लेखापरीक्षण तथा सार्वजनिक सुनवाई, सामाजिक तथा जनलेखापरीक्षण (Social and Public Audit) र सार्वजनिक सुनुवाई (Public Hearing)
- ६.८ नेपाल लेखा परीक्षणमान (NSA 200, 210, 230, 240, 300, 320, 550 & 580)
- ६.९ लेखा परीक्षण ऐन, २०७५

७. संस्थागत ज्ञान र सेवासँग सम्बद्ध कानूनहरू

- ७.१ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको परिचय, संगठनात्मक संरचना र कार्यक्षेत्र
- ७.२ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको रणनीति, स्रोत व्यवस्थापन, वर्तमान अवस्था, र संस्थागत सुधारका प्रयास
- ७.३ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड र अन्य निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
- ७.४ सामुदायिक विद्यालयहरूमा पाठ्यपुस्तकहरूको माग, आपूर्ति तथा बजारीकरणको अवस्था
- ७.५ पाठ्यपुस्तकको उत्पादनका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थहरू, कागज मसी प्लेट आदि को व्यवस्थापन
- ७.६ नेपालमा विद्यालयस्तरीय पाठ्यपुस्तकहरूको उत्पादन, ढुवानी तथा बिक्री वितरण सम्बन्धी नीतिगत तथा कार्यविधिगत व्यवस्था
- ७.७ पाठ्यपुस्तकको उत्पादन, भण्डारण र सुरक्षा व्यवस्थापन
- ७.८ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड प्रबन्धपत्र तथा नियमावली
- ७.९ सार्वजनिक संस्थानको आवश्यकता, उद्देश्य, स्वायत्तता, उत्तरदायित्व, समस्या र चुनौती
- ७.१० संस्थागत सुशासनको अवधारणा र केन्द्रको संस्थागत सुशासनको अवस्था
- ७.११ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड, कर्मचारी सेवा सर्त विनियमावली, २०८०
- ७.१२ नेपाल सरकारको शिक्षा नीति, शिक्षा ऐन र नियमावली सम्बन्धी जानकारी
- ७.१३ प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०५९
- ७.१४ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४

८. वित्तीय जवाफदेहिता

- ८.१ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनमा सदाचार र आध्यात्मिकता (Spiritualism)
- ८.२ सार्वजनिक कोषको प्रयोगमा नैतिकता
- ८.३ भ्रष्टाचार र भ्रष्टाचार नियन्त्रण
- ८.४ सार्वजनिक जवाफदेहिता र पारदर्शिता
- ८.५ नेपालको सार्वजनिक जवाफदेहिता संयन्त्र
- ८.६ व्यवसायिकताको अवधारणा, आवश्यकता र आयामहरू